PRZEWODNIK GIMNASTYCZNY

# SOKÓŁ

ROK LV | WARSZAWA, MARZEC 1938 R. | Nr. 3

## SPRAWOZDANIE ZARZĄDU ZWIĄZKU

### za lata 1936 i 1937

### Zmiana prezesa Związku

*Ubiegły dwuletni okres życia Związku przyniósł kilka wypadków doniosłego znaczenia. Pierwszym z nich — chronologicznie — była zmiana na naczelnem stanowisku w Związku. Długoletni prezes, dh Adam Zamoyski, ustąpił z tego stanowiska, a na jego miejsce Rada Związkowa w styczniu 1936 roku powołała dha płk. Franciszka Arciszewskiego Zmiana ta nie wpłynęła zupełnie na jakiekolwiek zmiany w ideologii. dążeniach lub działalności Sokolstwa, odbiła się natomiast dodatnio na przyśpieszeniu tempa prac i usprawnieniu działalności zarządu i Przewodnictw Zw.*

### Naczelny Kapelan Sokolstwa

*Chronologicznie drugim z kolei wypadkiem było obsadzenie stanowiska Naczelnego Kapelana Sokolstwa. Zdawna już Zarząd Zw., mając na uwadze szczerze religijne nastawienie Sokolstwa i wypływające stąd coraz częstsze fakty, że gniazda i okręgi samodzielnie zapraszają do grona swych Zarządów osoby duchowne w charakterze księży kapelanów, uważał za konieczne utworzenie przy Przewodnictwie Zw. stanowiska Kapelana Naczelnego, sprawa ta jednak dopiero w okresie minionym załatwiona została definitywnie. W marcu r. 1936 dh. Prezes Związku uzyskał zgodę ks. Kard. Prymasa Polski, a wkrótce potem i Episkopatu Polskiego na utworzenie w Sokolstwie stanowiska Kapelana Naczelnego i o mianowanie na to stanowisko odpowiedniej osoby. Dnia 6 czerwca 1936 roku Jego Eminencja, Ks. Kardynał Kakowski, Arcybiskup Metropolita Warszawski, mianował Kapelanem Naczelnym Związku ks. prałata dra Tadeusza Jachimowskiego, byłego kanclerza kurii polowej wojska pol. Przychylenie się Episkopatu Polskiego do prośby Sokolstwa zawdzięcza ono swej ideologii, w której hasło: „Bóg i Ojczyzna“ zajmuje naczelne miejsce, oraz swej siedemdziesięcioletniej działalności, która zawsze szła po linii tego hasła. Działalność ks. Kapelanów całego Związku została ujęta w specjalny Regulamin duszpasterstwa Sokolego, zatwierdzony przez Zarząd Związku i wprowadzony w życie.*

## Udział w Olimpiadzie

*Następnym ważnym zdarzeniem w życiu Związku był udział Sokolstwa w Olimpiadzie. Wprawdzie nasza drużyna męska już w r. 1928 występowała z pokazem gimnastycznym na Olimpiadzie w Amsterdamie, lecz pokazy takie nie są zaliczane do konkurencji olimpijskich, w których wzięliśmy udział po raz pierwszy dopiero w r. 1936. Stawała do zawodów gimnastycznych jedynie sokola drużyna żeńska, którą Polski Komitet Olimpijski zakwalifikował do składu oficjalnej reprezentacji Polski na Olimpiadę. W ogólnym wyniku druhny nasze zajęły 5 miejsce (przy 8-u stających do zawodów drużynach), przyczem ilość punktów, przez nie zdobytych — 470,3 — nie odbiegała zbytnio od ilości punktów, zdobytych przez zwycięską drużynę niemiecką — 506,5. Szczegółowe dane o gimnastycznych zawodach olimpijskich w Berlinie umieszczone są w Dodatku Technicznym Nr 8-10 z r. 1936.*

## VIII Zlot Związku w Katowicach

*Jednym z najważniejszych zdarzeń okresu minionego był VIII Zlot Związkowy w Katowicach w r. 1937. Wszyscy bez wyjątku zdajemy sobie dostatecznie sprawę z olbrzymiego znaczenia tego zlotu, aby trzeba było szeroko się o tem rozwodzić. Nazwiska Wysokich Protektorów Zlotu, wspaniały jego przebieg, przemówienia, jakie podczas zlotu słyszeliśmy, stosunek ludności do przybyłego na zlot sokolstwa, wreszcie opinia prasy o zlocie — wszystko to pozwala mniemać, że „Credo“ nasze, jakie pragnęliśmy tym zlotem wypowiedzieć, zostało właściwie zrozumiane, że przeto zlot osiągnął zamierzone cele. Szczegółowy opis zlotu wraz z tekstem przemówień i opinią prasy znajdujemy w Nr. 7/8 Przewodnika z r. 1937.*

## Nowe regulaminy

*Z prac organizacyjnych, jakie w okresie sprawozdawczym Zarząd Zw. podejmował, należy wymienić na pierwszem miejscu opracowanie i wprowadzenie całego szeregu nowych Regulaminów, ustalających wewnętrzne życie sokole. Regulamin składek i opłat na rzecz Władz Sokolich, opracowany przez specjalnie powołaną Komisję, na zasadach uchwalonych w styczniu 1936 r. przez Radę Zw., zatwierdzony został przez Zarząd Zw. w dn. 8.XI. 1936 i ogłoszony w Przewodniku Nr. 12/1936; zaczął obowiązywać od 1 stycznia 1937 r. Regulamin znacznie uporządkował sprawę składek, dając Przewodnictwu Związku możność prowadzenia dokładnej kontroli, zarówno wysokości składki, przypadającej na każde gniazdo, jak kwoty zapłaconych składek oraz zaległości. Zaznaczyć jednak trzeba, że pewna ilość gniazd, a nawet kilka okręgów, zupełnie nie stosują się do postanowień nowego Regulaminu, jak zresztą nie stosowały się do regulaminów dawniejszych, i żadne wezwania ani upomnienia nie mogą ich zmusić nietylko do uiszczenia składek, lecz nawet do napisania kilku wyrazów wyjaśnienia. Cierpi na tem cały Związek;*

*Zarządy Okręgowe, jako bezpośrednia władza nadzorcza, powinny albo skłonić takie gniazda do wypełniania obowiązków względem Związku, albo zakwalifikować je do wykreślenia z listy członków Związku z powodu bezczynności. — Niepunktualne płacenie różnych opłat, składek itp., uchwalonych dobrowolnie na różnych Radach Sokolich, jest dziś największą bolączką wszystkich Władz Sokolich, podrywającą w wysokim stopniu możność wykonania wielu obowiązków Sokolstwa.*

*W dn. 4.IV. 1937 Zarząd Zw. uchwalił nowy Regulamin Przeglądów i Pochodów uroczystych, wprowadzony zamiast dawnego, który w wielu wypadkach okazywał się przestarzałym i nieodpowiednim do przyjętych obecnie zwyczajów.*

*Opracowano również nowe Regulaminy Naczelnictwa Związku oraz Związkowego Wydziału Sokolic, określając w nich dokładnie prawa i obowiązki Naczelnika Związku oraz Przewodniczącej Związkowego Wydziału Sokolic i usuwając w ten sposób istniejące niejasności, prowadzące do częstych tarć z powodu dwoistości Władz w Związku. Obydwa powyższe Regulaminy zostały zatwierdzone przez Zarząd Zw. w dn. 12.XII. 1937 i zgodnie już z nimi zostały utworzone nowe Naczelnictwo Zw. i Związkowy Wydział Sokolic.*

*Opracowano już też projekt Regulaminu Komisji Sportowo - Dyscyplinarnej na wzór podobnych regulaminów, istniejących w Związkach Sportowych. Potrzeba takiego regulaminu przy zawodach i pokazach publicznych dawała się bardzo odczuwać. Projekt ten był już rozpatrywany na posiedzeniu Zarządu Zw. w dn. 12.12. 1937 r.*

*Prócz tego rozpoczęto już prace nad nowym regulaminem Wydziałów Specjalnych (Sportowych), mającym uregulować stosunek różnych oddziałów i sekcji sportowych, istniejących w Gniazdach, do władz sokolich jakoteż do władz różnych Polskich Związków Sportowych.*

## Przewodnik Gimnastyczny „Sokół"

*Uważając organ Związku za jedną z ważniejszych części organizacyjnych, Zarząd Zw. dokładał wszelkich starań, aby Przewodnik Gimnastyczny „Sokół" jaknajlepiej wypełniał swe zadania. Wobec ustąpienia w styczniu 1936 r. członków poprzedniej redakcji ze swych stanowisk, powołano do życia Komisję Redakcyjną w osobach członków Przewodnictwa Zw., druhów prezesa Arciszewskiego, ś.p. dra Drabczyka i Terecha, oraz zaproszono na redaktora dha dra Ign. Kozielewskiego, który w latach poprzednich już stanowisko to zajmował. Starano się usilnie, aby Przewodnik, obok artykułów treści jaknajbardziej aktualnej, zawierał wszelkie informacje, potrzebne organowi Związku oraz jego członkom, a więc wszystkie obowiązujące postanowienia Zarządu i Przewodnictwa Zw., okólniki Państwowego Urzędu WF. i PW. oraz Związku Polskich Związków Sportowych, postanowienia Władz państwowych, dotyczące Sokoła; przypomnienia o terminach tych czy innych prac sokolich; oznajmienia o kursach i zawodach, wreszcie sprawozdania z przebiegu tych ostatnich. Trudności dokładnego wykonania tych zamierzeń powstają z dwóch głównych powodów. 1⁰ że Przewod-*

*nik ukazuje się raz na miesiąc, przez co niektóre wiadomości w nim bywają spóźnione i 2⁰, że wiele Gniazd a nawet Okręgów nie poczuwa się zupełnie do obowiązku uiszczania prenumeraty za wysyłane im egzemplarze. Ten ostatni powód jest główną przyczyną, iż Związek nie jest w stanie zamienić miesięcznika na dwutygodnik i musi się bardzo rachować z objętością pisma, aby nie powiększać deficytu, jaki pismo przynosi.*

## Stosunki z Sokolstwem Słowiańskim

*Stosunki nasze ze Związkiem Sokolstwa Słowiańskiego i wszystkimi Związkami, należącymi doń, są serdeczne, aczkolwiek trudności paszportowe i finansowe uniemożliwiają nam często branie udziału w zlotach, kursach, i innych zjazdach, na które jesteśmy zapraszani. Mimo to, staramy się w miarę możności od udziału tego nie uchylać się. Na posiedzeniach Zarządu Związku S. S. i na Walnych Zgromadzeniach Związku stale jesteśmy obecni w osobach naszych delegatów, którymi zazwyczaj bywają dh prezes Arciszewski, zajmujący w Związku S. S. stanowisko vice - prezesa, oraz dh A. Bogusławski. Ostatnie, bardzo ważne posiedzenie Zarządu Związku S. S. odbyło się w Krakowie w grudniu 1937 r. Na posiedzeniu tym uchwalony został wniosek polski, zabraniający Sokołom wszystkich narodów brania udziału w manifestacjach przeciwko tym narodom Słowiańskim, których Związki Sokole należą do Związku S. S. Uchwała ta wzmacnia w sposób b. silny braterskie stosunki Sokolstwa Słowiańskiego. Na zlocie Sokolstwa Jugosłowiańskiego w Subolicy w czerwcu 1936 r. byliśmy reprezentowani przez delegata naszego dha A. Bogusławskiego. W zlocie tegoż Sokolstwa w czerwcu roku 1937 nie mieliśmy możności uczestniczyć, gdyż zlot ten wypadał równocześnie z naszym zlotem w Katowicach. Na Katowickim zlocie był reprezentowany Zarząd Związku Sokolstwa Słowiańskiego w osobach siedmiu delegatów z prezesem Związku S. S., dhem H. Bukowskim na czele.*

*Delegaci nasi w osobach dhny H. Zielińskiej i dha H. Chełmickiego uczestniczyli w kursie sędziowania, urządzonym przez Związek Jugosłowiański z ramienia Związku S. S. w Splicie w lipcu 1937 r.; braliśmy również udział w zawodach słowiańskich w Nowym Sadzie, odbytych w dniu 18 i 19 grudnia 1937 r.*

## Stosunki z Sokolstwem Polskiem zagranicą

*Z Sokolstwem polskim z zagranicy utrzymujemy zawsze ścisłe i trwałe stosunki. W lecie r. 1936 z ramienia naszego Związku udali się do Ameryki w charakterze instruktorów dhna Wanda Kozłowska i dh Michał Kuśmidrowicz. Prowadzili tam oni ćwiczenia na zlot a także w kilku Okręgach kursy dla druhen i druhów. Podczas Olimpjady w Berlinie, sokoli nasi, przebywający wówczas w Berlinie, z dhem prezesem Arciszewskim na czele, wzieli udział w zlocie tamtejszego okręgu sokolego. Prezesi wszystkich Związków Sokolich z zagranicy*

## I Stan Sokolstwa w cyfrach na dzień 31 grudnia 1936 roku

| Nazwa Dzielnic | Ilość okręgów | Ilość gniazd | Ilość członków | | | W tem członków ćwiczących | | | | | | Ilość młodzieży | | | Własnych | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | mężczyzn | kobiet | razem | mężczyzn | | kobiet | | razem | | chłopców | dziewcząt | razem | sokolni | boisk | strzelnic |
| | | | | | | ilość | % | ilość | % | ilość | % | | | | | | |
| Krakowska | 6 | 88 | 4575 | 1203 | 5778 | 1251 | 27 | 639 | 53 | 1890 | 32 | 629 | 441 | 1070 | 46 | 41 | 9 |
| Małopolska | 7 | 112 | 6787 | 2129 | 8916 | 1278 | 19 | 809 | 38 | 2087 | 23 | 1190 | 566 | 1756 | 100 | 78 | 24 |
| Mazowiecka | 9 | 109 | 5655 | 1426 | 7081 | 1752 | 30 | 833 | 58 | 2585 | 36 | 1077 | 463 | 1540 | 10 | 14 | 2 |
| Pomorska | 10 | 98 | 3652 | 949 | 4601 | 1463 | 40 | 503 | 53 | 1966 | 42 | 1727 | 529 | 2256 | 2 | 2 | — |
| Śląska | 11 | 113 | 7935 | 877 | 8812 | 1763 | 22 | 515 | 58 | 2278 | 26 | 2706 | 1535 | 4241 | 4 | 7 | 1 |
| Wielkopolska | 15 | 312 | 8989 | 2127 | 12116 | 3937 | 39 | 1042 | 49 | 4979 | 41 | 2176 | 808 | 2984 | 17 | 25 | 3 |
| Razem | 58 | 832 | 38593 | 8711 | 47304 | 11444 | 30 | 4341 | 49 | 15785 | 33 | 9505 | 4342 | 13847 | 179 | 167 | 39 |
| Na dzień 1.I.1936 r. było | 57 | 828 | 41525 | 9303 | 50828 | 12443 | 29 | 4475 | 48 | 16918 | 33 | 7770 | 3728 | 11498 | 179 | 159 | 36 |

## II Oddziały sportowe w gniazdach w dniu 31 grudnia 1936 roku

| Nazwa Dzielnicy | Ilość gniazd | Ilość oddziałów sportowych: Lekkoatletyczne | Ciężkoatlet. | Bokserskie | Siatkówki | Koszykówki | Szermiercze | Strzeleckie | Łucznicze | Narciarskie | Łyżwiarskie | Wioślarskie | Pływackie | Kon. jazdy | Kolarskie | Tenisowe | Hokeyowe | Piłki nożnej | Ping-pong. | Szybowcowe | Kręgle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Krakowska | 88 | 32 | 1 | 3 | 12 | 13 | 1 | 4 | 1 | 14 | 1 | 5 | 1 | 1 | 3 | 1 | 4 | 11 | 8 | — | — |
| Małopolska | 112 | 42 | 1 | 3 | 29 | 14 | 4 | 8 | 1 | 13 | 4 | 10 | 1 | 3 | 3 | 6 | 3 | 10 | 7 | — | 1 |
| Mazowiecka | 109 | 47 | 2 | 9 | 16 | 13 | 2 | 6 | — | 4 | — | 4 | — | — | 8 | 1 | 1 | 12 | 18 | — | — |
| Pomorska | 98 | 77 | — | 6 | 23 | 6 | — | 16 | 2 | 2 | 2 | 7 | 12 | — | 3 | 6 | 2 | 15 | 8 | 1 | 1 |
| Śląska | 113 | 73 | 1 | 1 | 34 | 17 | — | 4 | 3 | 8 | 1 | 1 | 3 | 1 | 1 | 2 | 2 | 4 | 8 | — | 1 |
| Wielkopolska | 312 | 204 | 3 | 8 | 30 | 24 | 1 | 4 | 1 | 1 | 1 | 4 | 2 | — | 6 | 1 | 1 | 20 | 10 | — | 1 |
| Razem | 832 | 475 | 8 | 30 | 144 | 87 | 8 | 42 | 8 | 42 | 9 | 31 | 19 | 5 | 24 | 17 | 13 | 72 | 59 | 1 | 4 |
| Ilość druhów | — | 4291 | 85 | 456 | 1439 | 982 | 95 | 685 | 72 | 630 | 57 | 385 | 280 | 89 | 338 | 147 | 207 | 1592 | 701 | 10 | 45 |
| Ilość druhen | — | 1525 | — | — | 879 | — | 6 | 149 | 77 | 212 | 69 | 92 | 76 | 12 | 6 | 90 | — | — | 147 | — | 1 |

*wchodzili w skład Komitetu Organizacyjnego Zlotu w Katowicach i przybyli na ten zlot na czele licznych drużyn swych Związków, za wyjątkiem dha prezesa i Sokolstwa z Ameryki, które z powodu pożaru na statku, jakim miano jechać do Polski, zmuszone było zorganizowaną już liczną wycieczkę odwołać.*

*W październiku r. 1937 na zaproszenie Okręgu Warszawskiego, przybyła do Warszawy z pokazem drużyna sokola polska z Czechosłowacji. Pokaz jej cieszył się wielkim powodzeniem.*

*Wymiana pism i listów pomiędzy naszym Związkiem, a Związkami z poza kraju trwa bezustannie i jesteśmy stale informowani o wszystkich ważniejszych przejawach życia sokolego po za Krajem.*

## Liczba członków

*Przechodząc do przedstawienia liczebnego stanu i pracy Sokolstwa w okresie ubiegłym, musimy zaznaczyć, że danych za rok 1937 jeszcze przedstawiać niepodobna. Wypływa to z winy Gniazd, które nadsyłają roczne sprawozdania statystyczne zazwyczaj ze znacznym opóźnieniem, nierzadko dopiero ku końcowi roku, co, naturalnie, opóźnia zestawienie i opracowanie potrzebnych do statystyki danych.*

*Liczba członków w dn. 31 grudnia 1936 r. uwidoczniona jest w tabl. I. Z porównania jej z liczbą członków w dn. 1 stycznia 1936 r., widzimy, że liczba ta zmniejszyła się, co w dużym stopniu można przypisać wprowadzeniu w życie regulaminu składek członkowskich, zmuszającego Gniazda do wykreślania członków, zalegających w opłacie składek. Natomiast znacznie wzrosła liczba młodzieży sokolej, co znów jest objawem bardzo dodatnim, Za dodatni objaw również należy uważać procentowy wzrost liczby członków ćwiczących.*

## Działalność sportowa i kulturalna

*Statystykę oddziałów sportowych przy gniazdach (tabl. II.) i działalność kulturalną gniazd (tabl. III.), musimy przyjąć z pewnym zastrzeżeniem. W raportach gniazd spotykamy nierzadko w tych dziedzinach tak niedokładne, a nieraz fantastyczne dane, że nieraz trudno dawać im wiarę. Liczby oddziałów sportowych i kółek kulturalnych przy gniazdach wykonują z roku na rok tak znaczne skoki w górę lub w dół, że trudno, doprawdy, przypuszczać, aby tak się działo w rzeczywistości. Zdarzają się np. gniazda, w których corocznie jedne oddziały lub sekcje zanikają, a na ich miejsce zjawiają się inne, aby w następnym roku znów zaniknąć. Dowodzi to, że gniazda podnoszą do godności oddziałów lub sekcji czysto przygodne zgromadzenia sportowe lub kulturalne. Ta część statystyki musi być na przyszłość bardziej rygorystycznie ujęta.*

## Kursy

*Mimo ciągłego braku kierowników i kierowniczek ćwiczeń, ogłaszane przez Związek kursy bardzo często nie dochodzą do skutku, ze względu na brak kandydatów. W okresie sprawodawczym dwukrotnie kursy gimnastyczne związkowe trzeba było odwołać, gdyż na kursy męs-*

## III. Działalność kulturalna w roku 1936

| Nazwa Dzielnicy | Ilość gniazd | Bibljoteki | | Orkiestr | Chórów | Kółka dramat. | | Sekcje odczyt. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Ilość bibljot. | Ilość tomów | | | Ilość kółek | Ilość przedst. | Ilość sekcji | Ilość odczyt. |
| Krakowska | 88 | 30 | 17795 | 12 | 7 | 27 | 80 | 9 | 30 |
| Małopolska | 112 | 34 | 27186 | 7 | 9 | 38 | 112 | 11 | 152 |
| Mazowiecka | 109 | 27 | 7927 | 7 | 7 | 25 | 52 | 5 | 24 |
| Pomorska | 98 | 9 | 1290 | 6 | 1 | 14 | 33 | 10 | 49 |
| Śląska | 113 | 21 | 2341 | 6 | 5 | 22 | 50 | 6 | 24 |
| Wielkopolska | 312 | 34 | 7187 | 11 | 7 | 27 | 63 | 25 | 134 |
| Razem | 832 | 155 | 63726 | 49 | 36 | 153 | 390 | 66 | 413 |

*kie zgłosiło się w r. 1936 zaledwie 3-ch, a w r. 1937 — 11-tu, na kursy żeńskie w r. 1936 — 5 i w r. 1937 również 5 druhen, z których cztery skierowano na kurs dzielnicowy Dz. Pomorskiej. Odbył się jedynie w r. 1936 — 10-dniowy kurs przedolimpijski dla druhów i druhen w dn. 8 — 18 kwietnia, w C. I. W. F. w Warszawie przy udziale 16 druhów i 13 druhen, a następnie, po zaliczeniu przez Polski Komitet Olimpijski drużyny żeńskiej do oficjalnej reprezentacji polskiej na Olimpjadzie, kurs dla druhen tamże w dn. 1 — 20 lipca, przy udziale 12 druhen. W roku 1937 odbył się w Warszawie w dn. 29 — 31. VIII. kurs sędziowania ,przy udziale... 17 druhów i ... 13 druhen. Odbyły się również w obydwu latach kursy narciarskie.*

*Ten stały brak kandydatów na kursy związkowe, które dają najwyższy stopień wykształcenia sokolego, przy jednoczesnym braku odpowiednich naczelników i naczelniczek w gniazdach, a nawet okręgach jest zjawiskiem wysoce niepożądanym, a nawet niepokojącym, gdyż zagraża obniżeniem poziomu wychowania fizycznego w całym Związku, dlatego też na tę sprawę musi być zwrócona baczna uwaga wszystkich organów Związku i muszą być przedsięwzięte kroki, aby temu zapobiec.*

*Nieco lepiej, jak to widać z tabl. IV, przedstawia się sprawa kursów dzielnicowych, chociaż w roku 1937 w trzech dzielnicach kursy takie nie odbyły się zupełnie, również z braku kandydatów. Względnie nieźle przedstawia się także ilość kursów w okręgach i liczba ich uczestników (tabl. V.) w r. 1936. Danych za rok 1937 dotychczas nie posiadamy.*

## IV. Kursy dzielnicowe

| Dzielnica | 1936 r. dni | 1936 r. ukończyło Druhów | 1936 r. ukończyło Druhen | 1936 r. ukończyło razem | 1937 r. dni | 1937 r. ukończyło Druhów | 1937 r. ukończyło Druhen | 1937 r. ukończyło razem |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Kursy wych. fizycz.** | | | | | | | | |
| Krakowska | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Małopolska | 14 | 24 | 22 | 46 | — | — | — | — |
| Mazowiecka | 14 | 48 | — | 48 | — | — | — | — |
| | 6 | | | | — | — | — | — |
| Pomorska | 14 | 37 | 31 | 68 | 21 | — | 30 | 30 |
| Śląska | 18 | 34 | 24 | 58 | 7 | 122 | 78 | 200 |
| Wielkopolska | 14 | 58 | 64 | 122 | 14 | 27 | — | 27 |
| | 3 | | | | 14 | 26 | — | 26 |
| | — | — | — | — | 21 | — | 68 | 68 |
| | — | — | — | — | 3 | 18 | 16 | 34 |
| Razem | | 201 | 141 | 342 | | 193 | 192 | 385 |
| **Kursy lekko-atlet.** | | | | | | | | |
| Dziel. Pomorska | 6 | 12 | — | 12 | — | — | — | — |
| **Kursy kajakowe** | | | | | | | | |
| Dziel. Mazowiecka | 3 | 21 | — | 21 | — | — | — | — |

## Zlot katowicki w 1937

*O znaczeniu zlotu związkowego w r. 1937 wspominaliśmy wyżej. Tu zaznaczymy, że zlot ten pod względem liczby uczestników przedstawiał się bardzo okazale. Niepodobna określić ściśle liczby Sokolstwa, jaka przybyła do Katowic na zlot, gdyż przybywało ono nietylko grupowo, w 29 pociągach specjalnych, lecz również za zniżkami indywidualnymi (takich zniżek wydano około 5000), a także za zniżkami osobistymi, a mieszkający w pobliżu Katowic bez żadnych zniżek. Kierując się ilością kwater, przydzielonych przez Komisję Kwaterunkową i biorąc pod uwagę, że sokolstwo z okolic Katowic, a także ci, którzy przybyli w ostatnim dniu zlotu, z kwater nie korzystali — można w przybliżeniu ocenić ilość przybyłych na zlot druhów, druhen i młodzieży, łącznie z sokolstwem polskim z zagranicy, na 22 do 23 tysięcy osób.*

*W defiladzie w dn. 29 czerwca wzięło udział:*
*23 orkiestry — w tym 7 orkiestr sokolich,*
*604 sztandary i 16 proporców — w czym 531 sztandarów sokolich,*
*15432 osoby i 72 samochody — w czym 13318 osób sokolstwa.*

## V Kursy okręgowe w roku 1936

| Dzielnica | W ilu okręgach | ukończyło | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Druhów | Druhen | młodzieży | | razem |
| | | | | męskiej | żeńskiej | |
| **Kursy wych. fiz.** | | | | | | |
| Krakowska | 2 | 42 | 20 | — | — | 62 |
| Małopolska | 4 | 70 | 40 | 5 | — | 115 |
| Mazowiecka | 5 | 83 | 21 | — | — | 104 |
| Pomorska | 6 | 99 | 49 | — | — | 148 |
| Śląska | 6 | 86 | 42 | — | — | 128 |
| Wielkopolska | 11 | 321 | 187 | 48 | 12 | 568 |
| Razem | 34 | 701 | 359 | 53 | — | 1125 |
| **Kursy lekkoatlet.** | | | | | | |
| Wielkopolska | 1 | 15 | 17 | — | — | 32 |
| **Kursy kajakowe** | | | | | | |
| Małopolska | 1 | 16 | 6 | — | — | 22 |
| Mazowiecka | 1 | 19 | 7 | — | — | 26 |
| Razem | 2 | 35 | 13 | — | — | 48 |
| **Kursy sanitarne** | | | | | | |
| Wielkopolska | 1 | 34 | 18 | — | — | 52 |

*Do defilady nie dopuszczono licznych rzesz sokolich, z powodu nieposiadania wymaganych mundurów wzgl. strojów.*

*W powyższej liczbie 13318 osób było:*
*druhów w strojach ludowych — 174,*
*druhów w strojach sokolich — 8305,*
*druhen w strojach ludowych — 210,*
*druhen w strojach sokolich — 2906,*
*młodzieży męskiej — 1148,*
*młodzieży żeńskiej — 575.*

*Jak widać z powyższego zestawienia około 33 proc. przybyłego na zlot sokolstwa udziału w defiladzie nie brało. Jest to procent bardzo duży, i ubolewać należy, że tak znaczna ilość sokołów i sokolic nie poczuwa się do obowiązku sprawienia sobie odpowiednich strojów sokolich.*

## Inne zloty

*Zlotów dzielnicowych w r. 1937 nie było. W roku 1936 był jeden dzielnicowy zlot — mianowicie Dz. Pomorskiej. Zlot odbył się w Bydgoszczy w dn. 11 i 12 lipca, w 50-letnią rocznicę powstania gniazda Bydgoszcz I. W zlocie uczestniczyło z dz. Pomorskiej 586 druhów, 416 druhen, 345 młodz. męsk. razem 1347 osób, w ćwiczeniach 359 druhów 290 druhen i 218 młodz. męsk., razem 867 osób. Udział Sokolstwa z innych dzielnic był b. słaby; powodów tego objawu należy szukać w tym, że Zlot ten — za późno uchwalony — był w innych dzielnicach już za mało propagowany.*

## VI Zloty Okręgowe w roku 1936

| Nazwa Dzielnicy | W ilu okr. | Brało udział: d-hów | d-hen | razem | chłop-ców | dziew-cząt | razem | ogó-łem |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Krakowska | 4 | 1057 | 534 | 1591 | 82 | 40 | 122 | 1713 |
| Małopolska | 3 | 898 | 517 | 1415 | 63 | 20 | 83 | 1498 |
| Mazowiecka | 6 | 2184 | 1031 | 3215 | 145 | 71 | 216 | 3431 |
| Pomorska | 7 | 905 | 276 | 1181 | 348 | 8 | 356 | 1537 |
| Śląska | 7 | 1039 | 374 | 1413 | 418 | 205 | 623 | 2036 |
| Wielkopolska | 13 | 3411 | 858 | 4269 | 542 | 190 | 732 | 5001 |
| Razem | 40 | 9494 | 3590 | 13084 | 1598 | 534 | 2132 | 15216 |

*Zloty okręgowe w roku 1936 miały miejsce w 40 okręgach, jak to widać na tabl. VI. Zlotów okręgowych w r. 1937, jako w roku zlotu związkowego, było niewiele, lecz dokładne dane o nich nie są nam jeszcze znane.*

## Udział w zawodach olimpijskich

*Okres miniony odznaczał się dość znacznym nasileniem zawodów. Oprócz zawodów gimnastycznych na Olimpjadzie w Berlinie, w których brały udział druhny w liczbie 8-u, stawaliśmy do zawodów międzypaństwowych w dn. 6.VI. 1936 r., z drużyną niemiecką, złożoną z 8-u zawodników, bardzo wysokiej klasy, gdyż wszyscy oni byli zaliczeni do tej „osiemnastki" najlepszych gimnastyków niemieckich, z której miała być wybrana ekipa do reprezentowania Niemiec na Olimpjadzie. Zawody odbyły się w Warszawie, i rezultat ich miał decydować o zaliczeniu naszych druhów do reprezentacji Polski. W spotkaniu z Niemcami nasza drużyna męska, pracująca w warunkach nieporównanie gorszych, niż drużyna niemiecka, wykazała jednak wysokie walory. Licząc w-g przepisów olimpijskich, wyniki 6-ciu najlepszych zawodników, uzyskaliśmy w zawodach 293 pkt. przy 326,8 pkt. uzyskanych przez drużynę niemiecką, przy czym na poręczach, kółkach i w skokach przez konia różnice na naszą niekorzyść były minimalne. Szczegółowa analiza wyników tych zawodów znajduje się w Przewodniku nr 6 — 7/1936 r. Pomimo tak małej różnicy przegrana nasza zdecydowała o niezaliczeniu drużyny gimn. męskiej do olimpijskiej reprezentacji Polski.*

## Udział w zawodach międzypaństwowych

*W roku 1937 braliśmy udział w zawodach gimnastycznych słowiańskich w Nowym Sadzie. Na zawody powyższe wyjechała tylko drużyna męska, a z kobiet tylko dhna K. Zalewska w charakterze obserwatorki ćwiczeń żeńskich. Do zawodów męskich stanęły drużyny Związków: Czechosłowackiego, Jugosłowiańskiego, Bułgarskiego i naszego, przy czym drużyna nasza zdobyła trzecie miejsce, po Czechosłowakach i Jugosłowianach. Przebieg i wyniki zawodów podane są szczegółowo w Przewodniku nr 1/1938.*

*Do spotkań międzypaństwowych zaliczyć należy także zawody gimnastyczne pomiędzy dz. Śląską i drużyną węgierską z Budapesztu, jakie miały miejsce w dn. 3.X. 1937 r. w Katowicach. Przebieg i wyniki zawodów umieszczone są w Dodatku Technicznym nr 1/1938 r. Wyniki te to niezbyt znaczna różnica na korzyść Węgrów.*

## Zawody gimnastyczne ogólnopolskie

*W charakterze Polskiego Związku Gimnastycznego zorganizowaliśmy w okresie sprawozdawczym trzykrotnie zawody gimnastyczne, z dopuszczeniem do nich wszystkich zrzeszeń i klubów gimnastycznych istniejących na obszarze Państwa Polskiego. Pierwsze z tych zawodów odbyły się w dn. 21 maja 1936 r. w Warszawie. Nosiły one nazwę „Pierwszy Krok Gimnastyczny", i miały na celu niejako zbadanie mało dotąd znanych gimnastyków z poza Sokoła; z tego też powodu ćwiczenia obowiązkowe tych zawodów stały na poziomie zaledwie średnim. Do*

*zawodów stanęło 22 sokołów — bez udziału naszych najlepszych — i 13 członków niemieckiego Turnvereimu w Polsce. Pierwsze dwa miejsca zajęli Niemcy, następne 6 — Polacy.*

*Następne zawody nosiły już nazwę „Mistrzostw Polski w Gimnastyce" i stały na poziomie wysokim. Pierwsze „Mistrzostwa" odbyły się w listopadzie 1936 r. w Katowicach, następne w listopadzie 1937 r. w Bydgoszczy.*

*Do jednych i do drugich nie zgłosił się już nikt po za Sokolstwem. W r. 1936 stawało do zawodów 13 druhów i tyleż druhen; mistrzem Polski w gimnastyce został dh Teodor Dołowy, mistrzynią — dhna Marta Majewska. W r. 1937 stawało 16 druhów i 13 druhen; mistrzostwo zdobyli dh Edmund Kosman i dhna Janina Skirlińska.*

*Szczegółowe dane o tych zawodach znajdują się w Dodatku Technicznym do Przewodnika nr 12/1936 i nr 1/1938.*

## Zawody związkowe

*Zawody Związkowe w r. 1936 odbywały się w dwóch terminach: zawody lekkoatletyczne, pływackie i wioślarskie w dn. 11 i 12 lipca w Bydgoszczy, podczas zlotu dzielnicowego, zawody gimnastyczne —*

### VII Zawody związkowe

| Rodzaj zawodów | 1936 | | 1937 | |
|---|---|---|---|---|
| | Druhów | Druhen | Druhów | Druhen |
| Gimnastyka wszystkich stopni | 31 | 11 | 160 | 129 |
| Lekko-atletyczne | 127 | 9 | 126 | 36 |
| Ciężko-atletyczne | — | — | 15 | — |
| Pięściarskie | — | — | 43 | — |
| Gry sportowe | — | — | 63 | 29 |
| Wioślarskie i kajakowe | 54 | 11 | 34 | 9 |
| Pływackie | 25 | 12 | 13 | 4 |
| Strzeleckie | — | — | 19 | — |
| Kolarskie | — | — | 13 | — |
| Narciarskie | — | — | 40 | — |
| Razem | 237 | 43 | 526 | 207 |
| Ogółem | 280 | | 733 | |

## VIII Zawody dzielnicowe w roku 1936

| Dzielnica | Gimnastyczne | | | | | Lekkoatlet. | | | Gier sport. | | | Narciars. | | | Pływackie | | | | Strzeleckie | | | Ogółem | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Druhów | Druhen | mł. m. | mł. ż. | razem | Druhów | Druhen | razem | Druhów | Druhen | razem | D-hów | D-hen | razem | D-hów | D-hen | mł. m. | razem | D-hów | D-hen | razem | Druhów | Druhen | mł. m. | mł. ż. | razem |
| Krakowska | 11 | 2 | — | — | 13 | 3 | — | 3 | 13 | — | 13 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 27 | 2 | — | — | 29 |
| Małopolska | 17 | 17 | — | — | 34 | 58 | 26 | 84 | 30 | 24 | 54 | — | — | — | — | — | — | — | 16 | 9 | 25 | 121 | 76 | — | — | 197 |
| Mazowiecka | 45 | 9 | — | — | 54 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 30 | — | 30 | 75 | 9 | — | — | 84 |
| Pomorska | 22 | 3 | — | — | 25 | 45 | 17 | 62 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 67 | 20 | — | — | 87 |
| Śląska | 106 | 68 | 3 | 30 | 207 | 220 | 124 | 344 | 119 | 68 | 187 | 12 | — | 12 | — | — | — | — | 11 | — | 11 | 468 | 260 | 3 | 30 | 761 |
| Wielkopolska | 27 | 19 | — | — | 46 | 51 | 13 | 64 | 28 | 14 | 42 | — | — | — | 26 | 4 | 10 | 40 | — | — | — | 132 | 50 | 10 | — | 192 |
| Ogółem | 228 | 118 | 3 | 30 | 279 | 377 | 180 | 557 | 190 | 106 | 296 | 12 | — | 12 | 26 | 4 | 10 | 40 | 57 | 9 | 66 | 890 | 417 | 13 | 30 | 1350 |

*w dn. 6 września w Poznaniu. W roku 1937 zawody związkowe przeprowadzono podczas VIII zlotu w Katowicach. Narciarskich zawodów związkowych w r. 1936 nie było, z powodu braku śniegu; w r. 1937 odbyły się one w Rabce. Ilość uczestników zawodów związkowych wskazuje tabl. VII (str. 102).*

*Zawody dzielnicowe w r. 1936 zostały przeprowadzone, jak to wskazuje tabl. VIII (str. 103), we wszystkich dziedzinach przy licznym udziale zawodników. Danych, obejmujących całokształt zawodów dzielnicowych w r. 1937 dotychczas nie otrzymaliśmy.*

*Zawody międzydzielnicowe — gimnastyczne — w r. 1936 miały miejsce pomiędzy dzielnicami: Śląską i Krakowską, Śląską i Mazowiecką, Śląską i Wielkopolską, zaś w r. 1937 pomiędzy dzielnicami Śląską i Krakowską oraz Śląską i Wielkopolską. We wszystkich tych spotkaniach zwycięstwo przypadło dzielnicy Śląskiej.*

*Międzyokręgowe zawody w r. 1936 były przeprowadzone tylko w dwóch dzielnicach: Pomorskiej i Śląskiej, przy czym w Pomorskiej tylko strzeleckie, w Śląskiej — tylko lekkoatletyczne. Ilość zawodników wskazuje tabl. IX.*

## IX. Międzyokręgowe zawody w roku 1936

| Nazwa Dzielnicy | Lekko-atletyczne | | | | Strzeleckie | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | W ilu okręgach | Brało udział | | | W ilu okręgach | Brało udział | | |
| | | druhów | druhen | razem | | druhów | druhen | razem |
| Pomorska | — | — | — | — | 8 | 254 | 21 | 275 |
| Śląska | 4 | 41 | — | 41 | — | — | — | — |
| Razem | 4 | 41 | — | 41 | 8 | 254 | 21 | 275 |

*Liczne i różnorodne były natomiast zawody okręgowe w r. 1936, przy czym oprócz druhów i druhen stawało do nich sporo młodzieży. Objaw ten należy uważać za nader pomyślny. Szczegółowe dane o tych zawodach znajdujemy w tabl. X.*

## Zawody w ramach Związków Sportowych

*Często również druhny i druhowie nasi, należąc do oddziałów sportowych, które są członkami odnośnego Związku Sportowego, biorą udział w zawodach, urządzanych przez dany Związek, i to najczę-*

## X Zawody Okręgowe w roku 1936 (1)

| Dzielnica | Gimnastyczne | | | | | | Lekko-atletyczne | | | | | | Gier sportowych | | | | | | Pływackie | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | W ilu okr. | Brało udział | | | | | W ilu okr. | Brało udział | | | | | W ilu okr. | Brało udział | | | | | W ilu okr. | Brało udział | | | | |
| | | d-hów | d-hen | mł. m. | mł. ż. | razem | | d-hów | d hen | mł. m. | mł. ż. | razem | | d-hów | d-hen | mł. m. | mł. ż. | razem | | d-hów | d-hen | mł. m. | mł. ż. | razem |
| Krakowska | 2 | 57 | 46 | — | — | 103 | 1 | 35 | 9 | — | — | 44 | 3 | 106 | 28 | — | — | 134 | — | — | — | — | — | — |
| Małopolska | 3 | 44 | 21 | 16 | 10 | 91 | 3 | 120 | 57 | — | — | 177 | 1 | 24 | 18 | — | — | 42 | — | — | — | — | — | — |
| Mazowiecka | 1 | 38 | 22 | 12 | — | 72 | 1 | 48 | 6 | — | — | 54 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Pomorska | 8 | 143 | 11 | 26 | — | 180 | 9 | 316 | 79 | — | — | 395 | 2 | 55 | 36 | — | — | 91 | 6 | 64 | 5 | 15 | 4 | 88 |
| Śląska | 9 | 180 | 87 | 69 | 12 | 348 | 7 | 254 | 100 | 109 | — | 463 | 5 | 263 | 74 | 36 | — | 373 | 4 | 37 | 7 | 61 | 5 | 110 |
| Wielkopolska | 8 | 175 | 83 | 85 | 21 | 364 | 5 | 134 | 51 | 57 | 8 | 250 | 2 | 55 | 20 | — | — | 75 | — | — | — | — | — | — |
| Ogółem | 31 | 637 | 270 | 208 | 43 | 1158 | 26 | 907 | 302 | 166 | 8 | 1383 | 13 | 503 | 176 | 36 | — | 715 | 10 | 101 | 12 | 76 | 9 | 198 |

## X Zawody okręgowe w roku 1936 (2)

| Dielnica | Narciarskie | | | | Strzeleckie | | | | Kolarskie | | | | Ogółem | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | W ilu okręgach | Brało udz. | | | W ilu okręgach | Brało udział | | | W ilu okręgach | Br. udz. | | | W ilu okręgach | Brało udział | | | | |
| | | d-hów | d-hen | razem | | d-hów | d-hen | razem | | d-hów | d-hen | razem | | d-hów | d-hen | mł. m. | mł. ż. | razem |
| Krakowska | 1 | 50 | 3 | 53 | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 248 | 86 | — | — | 334 |
| Małopolska | — | — | — | — | 1 | 6 | 6 | 12 | — | — | — | — | 8 | 194 | 102 | 16 | 10 | 322 |
| Mazowiecka | 1 | 5 | — | 5 | 1 | 15 | — | 15 | — | — | — | — | 4 | 106 | 28 | 12 | — | 146 |
| Pomorska | 1 | 9 | — | 9 | 8 | 235 | 12 | 247 | 2 | 26 | — | 26 | 36 | 848 | 143 | 41 | 4 | 1036 |
| Śląska | — | — | — | — | 4 | 77 | — | 77 | — | — | — | — | 29 | 811 | 268 | 275 | 17 | 1371 |
| Wielkopolska | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 15 | 364 | 154 | 142 | 29 | 689 |
| Ogółem | 3 | 64 | 3 | 67 | 14 | 333 | 18 | 351 | 2 | 26 | — | 26 | 99 | 2571 | 781 | 486 | 60 | 3898 |

*ściej z bardzo dobrymi wynikami a nierzadko nawet zdobywając pierwsze miejsca. W sportach lekko - atletycznym, kajakowym, narciarskim — niejednokrotnie mistrzami lub mistrzyniami Polski są nasi sokoli lub sokolice. Spotykamy ich również i w innych rodzajach sportu, jeżeli nie na pierwszych, to w każdym razie na zaszczytnych miejscach. Dowodzi to niezbicie, że wychowanie fizyczne w Sokole, wychowanie metodyczne od wieku młodzieńczego, daje dobre i trwałe wyniki zarówno w życiu, jak w sporcie.*

*Pomiędzy innymi narciarze nasi brali udział w zawodach, urządzanych corocznie pd nazwą: „Marsz huculskim szlakiem II Brygady Legionów“. Do roku 1937 patrole nasze, stające do tego Marszu, musiały być zgłaszane za pośrednictwem Polskiego Związku Narciarskiego. W roku 1937, na prośbę Przewodnictwa Związku, generał Józef Haller, jako b. dowódca II Brygady i b. Komendant stałych drużyn Sokolich w 1912 — 14 r., ufundował nagrodę przechodnią dla najlepszego patrolu sokolego, stającego do tych zawodów, a zgłoszonego bezpośrednio przez nasz Związek. Wobec tego warunku, przywiązanego do nagrody, wystąpiliśmy do Ministerstwa Spraw Wojskowych o prawo bezpośredniego zgłaszania patroli, co też zostało nam przyznane. W roku 1936 w „Marszu“ brało udział 6 patroli sokolich, z których 5 doszło do mety. W ogólnej kwalifikacji patrol gn. Zakopane zajął piąte miejsce przy 62 patrolach, które marsz ukończyły. W grupie Związku Narciarskiego tenże patrol gn. Zakopane zajął pierwsze miejsce. W roku 1937 w „Marszu“ brało udział 5 patroli sokolich, z tych patrole gn. Jordanów i gn. Nowy Targ zdobywają w grupie Związku Narciarskiego pierwsze dwa miejsca.*

*W roku 1936 w „Marszu narciarskim Zułów — Wilno“, brała udział drużyna Sokoła Wileńskiego, zdobywając 18 miejsce, przy 53 startujących drużynach.*

## P. O. S.

*Państwową Odznakę Sportową zdobywa bardzo wielu naszych członków. W tabl. XI wskazane są, według dzielnic, liczby członków noszących tę odznakę. Tabl. XII wskazuje ilość innych odznak sportowych, zdobytych przez członków Sokoła.*

## Lustracje

*W roku 1936 Naczelnik Związku przeprowadził lustrację w dzielnicach Małopolskiej, Mazowieckiej, Śląskiej i Wielkopolskiej, zaś w r. 1937 w Śląskiej i Wielkopolskiej. Ilość lustracji w r. 1936 w gniazdach i okręgach wykazana jest w tabl. XIII (str. 108).*

## Zatwierdzenie odznak i mundurów

*Wspomnieć w końcu musimy o innych ważnych faktach naszego życia, jakie zaszły w okresie sprawozdawczym. Jednym z nich jest zatwierdzenie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych odznak i mun-*

## XI P. O. S. (Państwowa odznaka sportowa)
## W dn. 1 stycznia 1937 r. odznakę posiadało:

| Nazwa Dzielnicy | Ilość zdobytych odznak | | | |
|---|---|---|---|---|
| | druhowie | druhny | młodzież | razem |
| Krakowska | 973 | 331 | — | 1304 |
| Małopolska | 1231 | 364 | 36 | 1631 |
| Mazowiecka | 292 | 65 | — | 357 |
| Pomorska | 1556 | 402 | — | 1958 |
| Śląska | 2953 | 428 | — | 3381 |
| Wielkopolska | 2487 | 532 | 95 | 3114 |
| Ogółem | 9492 | 2122 | 131 | 11745 |

## XIII. Lustracje gniazd i okręgów w r. 1936.

| Dzielnica | Ilość lustracji | |
|---|---|---|
| | w okręgach | w gniazdach |
| Krakowska . . . . | 24 | 31 |
| Małopolska . . . . | 7 | 51 |
| Mazowiecka . . . . | 5 | 45 |
| Pomorska . . . . | 14 | 106 |
| Śląska . . . . . | 1 | 72 |
| Wielkopolska . . . . | 15 | 276 |
| Ogółem . | 66 | 581 |

## XII Wykaz odznaczeń sportowych, posiadanych przez członków Sokoła w dn. 1 stycznia 1937 r.

| Nazwa Dzielnicy | Nazwy oddziałów sportowych | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Strzeleckich | | | Lekkoatletyki | | | Narciarskich | | | Pływackich | | | Łucznictwa | | | C. atlet. | | |
| | druhowie | druhny | razem | druhowie | druhny | razem | druhowie | druhny | razem | druhowie | druhny | razem | druhowie | druhny | razem | druhowie | druhny | razem |
| Krakowska | 257 | 20 | 277 | 29 | 11 | 40 | 66 | 9 | 75 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Małopolska | 474 | 53 | 527 | 39 | 29 | 68 | 30 | 11 | 41 | — | 1 | 1 | — | 2 | 2 | — | — | — |
| Mazowiecka | 194 | 39 | 233 | 33 | 10 | 43 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Pomorska | 233 | 8 | 241 | 3 | — | 3 | 2 | — | 2 | 29 | 4 | 33 | 2 | — | 2 | 2 | — | 2 |
| Śląska | 556 | — | 556 | 7 | — | 7 | 10 | — | 10 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Wielkopolska | 306 | 14 | 320 | 28 | — | 28 | — | 3 | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Razem | 2020 | 134 | 2154 | 139 | 50 | 189 | 109 | 23 | 132 | 29 | 5 | 34 | 2 | 2 | 4 | 2 | — | 2 |

*durów sokolich, według dotychczasowych wzorów, oraz prawa używania sztandarów i udzielania zaszczytnej odznaki sokolej. Zatwierdzenie to, po wielu wysiłkach Przewodnictwa Związku, udzielone zostało w dn. 14 grudnia 1937 r. i ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Min. Spr. Wewn. z dn. 31 grudnia 1937 r., pod pozycjami 263 i 264. Tekst zatwierdzenia podany jest w Przewodniku nr 1/1938.*

*Odtąd godło nasze, nasza odznaka związkowa, nasze mundury uroczyste i polowe mogą być noszone wyłącznie przez członków naszego Związku; używanie ich przez inne osoby będzie karane.*

## Nagrody przechodnie dha prezesa Fr. Arciszewskiego

*Drugim faktem jest ofiarowanie przez prezesa Związku, dha Arciszewskiego, dwóch nagród przechodnich za najliczniejsze zloty: dzielnicowy i okręgowy. Nagrody te powinny się stać wielką zachętą dla ilościowego wychowania fizycznego szerokich mas narodu, — z których właśnie wyróść powinny piękne wyczyny — jakościowe i rekordowe, poszczególnych zawodników i ćwiczących.*

*Regulamin tych nagród umieszczony jest w Przewodniku nr 1/1938. — Jest to pierwsza ze znanych nam nagród za ilościowe wychowanie fizyczne — a idzie to po tradycyjnej linii pracy sokolej;*

## O Krzyż Niepodległości z mieczami

*Nadmienić należy następnie o złożeniu przez nasz Związek do Kapituły Krzyża Niepodległości wniosku o odznaczenie sztandaru Związkowego Krzyżem Niepodległości z Mieczami. Uważamy, że Sokolstwu Polskiemu, które przed wojną wychowywało polskiego żołnierza, a w czasie wojny brało nader czynny udział w walkach o wolność Ojczyzny, odznaczenie takie słusznie się należy. Działalność niepodległościową Sokoła i udział jego w walkach o tę niepodległość stwierdzili na wniosku naszym I. J. Paderewski, generał J. Haller i generał Norwid - Neugebauer.*

## Filja Gniazda Warszawa VI we Florencji

*Musimy jeszcze wspomnieć o powstaniu gniazda, a właściwie filii gniazda Warszawa VI, w Italii. Członek tego gniazda, dh Teodor Gałka, zamieszkały w Rzymie, po powrocie ze zlotu w Katowicach, uzyskał zgodę władz włoskich na założenie gniazda sokolego we Florencji, z rozciągnięciem działalności jego i na inne miasta włoskie, jak Rzym, Mediolan, Turyn itp. i w październiku r. 1937 otworzył gniazdo, jako filię gn. Warszawa VI. Gniazdo liczy obecnie dwudziestu kilku członków i stanowi poważną placówkę narodową na ziemi włoskiej.*

## Przewodnictwo Związku w latach 1936 i 1937

*Od dnia 6 stycznia 1936 roku P r z e w o d n i c t w o Z w i ą z k u stanowili druhowie:*

*płk. Franciszek Arciszewski — prezes Związku,*

*dr. Stanisław Celichowski — I wiceprezes,*
*inż. Mikołaj Maksyś — II wiceprezes,*
*inż. Michał Terech — sekretarz,*
*płk. Czesław Sidorowicz — zastępca sekretarza,*
*Józefat Gołębiowski — skarbnik,*
*Franciszek Przeździecki — gospodarz,*
*dr. Teodor Drabczyk — lekarz (zmarł 17.10.37),*
*dr. Eugeniusz Wunsch — doradca prawny.*

*oraz członkowie z urzędu: Naczelnik Związku, Związkowa Naczelniczka Sokolic i Inspektor S. D. S. lub ich zastępcy.*

*Od dn. 6 czerwca do Przewodnictwa Związku wstąpił nowomianowany Kapelan Naczelny Sokolstwa — ks. Prałat dr. Tadeusz Jachimowski.*

*Nadto na mocy uchwały Zarządu Związku z dn. 21 czerwca 1936 r. Przewodnictwo Zw. kooptowało do swego grona:*

*w dn. 4 maja 1937 r. — dha Stanisława Sienkiewicza, z powierzeniem mu czynności referenta prasowego i propagandowego oraz chorążego Związku,*

*w dn. 4 października 1937 r. — dha Jana Matuszewskiego, z powierzeniem mu czynności zastępcy skarbnika.*

*Przewodnictwo Związku odbyło ogółem posiedzeń: w roku 1936—49, w roku 1937 — 44.*

## Zarząd Związku w latach 1936 i 1937

*Zarząd Związku zbierał się na posiedzenia: w roku 1936 — w dniach: 6 stycznia, 22 marca, 21 czerwca i 8 listopada, i w roku 1937 w dniach: 14 lutego, 4 kwietnia, 3 października i 12 grudnia. Zarząd składał się z członków Przewodnictwa Związku i z delegatów Dzielnic, po trzech od każdej. Jako delegaci dzielnic brali udział w posiedzeniach Zarządu Zw. w okresie sprawozdawczym druhowie:*

*Z Dz. Krakowskiej — dr. Stanisław Rowiński, prezes Dz., Edward Kubalski i Józef Karney — wiceprezesi, Kacper Nowak — naczelnik Dz.*

*Z Dz. Małopolskiej — dr. Marian Wolańczyk, prezes Dz., Bruno Gruszka i ś. p. Antoni Podłowski — wiceprezesi, Franciszek Kapałka— naczelnik Dz., Władysław Ceremuga — czł. Przewodnictwa Dz.*

*Z Dz. Mazowieckiej — Marian Dubowski, urzędujący wiceprezes Dz., Kazimierz Machowski — wiceprezes Dz., Antoni Lindner — naczelnik Dz., Henryk Stawierej — skabnik Dz., Marian Rogacki i Jan Sokolnikowski — członkowie Przewodnictwa Dz.*

*Z Dz. Pomorskiej — dr. Kazimierz Tomaszewski, prezes Dz., Paweł Bączyński i Franciszek Gołębiowski — naczelnicy Dz., Jan Kilanowski — sekretarz Dz.*

*Z Dz. Śląskiej — Tomasz Kowalczyk, prezes Dz., Karol Koźlik — wiceprezes Dz., Henryk Boryczka — naczelnik Dz., Kazimiera Spaltensteinowa — przewodnicząca Dz. Wydziału Sokolic, Zygmunt Wójcik — sekretarz Dz., Jan Szczerba — skarbnik Dz.*

*Z Dz. Wielkopolskiej — Antoni Wolski, prezes Dz., Halina Rozmiarkowa — wiceprezeska Dz., Konstanty Suligowski — naczelnik Dz.*

## Naczelnictwo Związku w latach 1936 i 1937

*Naczelnictwo Związku zbierało się na posiedzenia w dniach: 6 stycznia, 23 lutego, 8 marca, 13 kwietnia i 18 października 1936 roku, oraz 17 stycznia i 11 listopada 1937 roku. Skład Naczelnictwa w okresie sprawozdawczym był następujący:*

*Naczelnik Zw. — Jan Fazanowicz — do dn. 17 stycznia 1937 r.. po czym do dn. 3 października 1937 r. obowiązki Naczelnika Zw. pełnił dh Henryk Boryczka, a od tego terminu dh Paweł Bączyński.*

*Zastępcy Naczelnika Zw. — dhowie Czesław Tan i Alfred Hamburger do dn. 17 stycznia 1937 r.*

*Związk. Nacz. Sokolic — dhna Jadwiga Zamoyska do dn. 1 stycznia 1937 r., po czym obowiązki Naczelniczki pełniła dhna Stefania Gołaszewska do dn. 17 stycznia 1937 r., a następnie dhna Kinga Zalewska.*

*Zastępczynie Zw. Naczelniczki Sokolic — dhny Stefania Gołaszewska do dn. 17 stycznia 1937 r., i Kinga Zalewska.*

*Sekretarka Naczelnictwa Zw. — dhna Halina Sobotowska do dn. 17 stycznia 1937 r.*

*Członkowie Naczelnictwa Zw. — dhowie Henryk Chełmicki, Władysław Cyrek, Włodzimierz Chomicki, Franciszek Gołębiowski, Zbigniew Noskiewicz, dhna Henryka Szczepkowska, oraz do dn. 17 stycznia 1937 r. dhowie Kazimierz Kokalski i Jan Surała oraz dhna Irena Dolińska.*

### Zakończenie

*W sprawozdaniu niniejszym przytoczyliśmy jedynie najważniejsze przejawy życia sokolego w okresie sprawozdawczym, pomijając z konieczności fakty drobniejsze, aczkolwiek i one charakteryzują niejednokrotnie dążenia i prace Sokolstwa, lecz już same tylko te fakty, które podaliśmy, upoważniają nas do twierdzenia, że życie sokole nie stoi w miejscu, lecz rozwija się stale, że w społeczeństwie ideały i działalność Sokolstwa znajduje coraz większe zrozumienie i oparcie, że podstawy pracy sokolej są niezmiennie zdrowe, że ludzi ofiarnych i zamiłowanych w pracy sokolej jest w Związku naszym niezmiennie ilość wielka, że zatem Sokół, chociaż już 70-letni, jest zawsze młody i pełen wiary w swoją jeszcze większą przyszłość.*

## *Porządek obrad VII zjazdu Rady Związku*

*Zwyczajny VII Zjazd Rady Związku odbędzie się w dniach 2 i 3 kwietnia 1938 r. w Warszawie, w lokalu Akcji Katolickiej, przy ul. Nowogrodzkiej 49, z następującym porządkiem dziennym:*

*Dn. 2 Kwietnia.*

*godz. $14^{00}$ — Sprawdzenie pełnomocnictw członków Rady.*

*godz. $15^{00}$ — Plenarne posiedzenie Rady:*

1. *Otwarcie obrad; powołanie prezydium; przemówienia.*
2. *Odczytanie i przyjęcie protokułu VI Zjazdu Rady.*
3. *Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej.*
4. *Referat o celach i zadaniach Sokolstwa w chwili obecnej.*
5. *Wnioski Zarządu.*
6. *Wybór Komisji — Matki dla ustalenia kandydatów do Przewodnictwa, Komisji Rewizyjnej i Sądu honorowego.*
7. *Podział na komisje: sprawozdawczo - organizacyjną, skarbowo - budżetową, wychowania fizycznego i do spraw Sokolic.*

*godz. 19⁰⁰ — Obrady w komisjach.*

*Dnia 3 Kwietnia.*

*godz. 8⁰⁰ — Msza św. w Kościele św. Anny (Bernardynów) na Krak. Przedmieściu nr 66.*

*godz. 10⁰⁰ — Plenarne posiedzenie Rady:*

1. *Ogłoszenie przez Komisję - Matkę kandydatur.*
2. *Wybory.*
3. *Wnioski poszczególnych komisji.*
4. *Wnioski nadesłane.*
5. *Ogłoszenie rezultatu wyborów.*
6. *Zamknięcie Rady.*

*Niezwłocznie po zamknięciu Rady nastąpi posiedzenie nowoobranego Zarządu Związku celem podziału czynności pomiędzy członków Przewodnictwa Zw.*

*Wszyscy uczestnicy Rady obowiązani są złożyć przed otwarciem Rady zaświadczenia w Radzie, tudzież przedstawić osobistą legitymację sokolą związkową. Nie przedstawiający zaświadczenia i legitymacji — nie będą mieli prawa uczestniczenia w Radzie.*

*Uczestnicy Rady, w myśl § 4 regulaminu ubiorów i odznak, winni stawić się w uroczystych ubiorach sokolich.*

# Sprawozdanie Wydziału Wydawniczego

*W okresie sprawozdawczym Związkowy Wydział Wydawniczy, po za Przewodnikiem Gimnastycznym „Sokół“, wydał następujące wydawnictwa w latach 1936 i 1937:*

*1,500 szt. dyplomów w trzech kolorach za wyniki sportowe,*
*10,000 Kalendarzyków sokolich kieszonkowych,*
*14,000 Odezw dha prezesa Związku w sprawie wstępowania do Sokoła,*

| | |
|---|---|
| 5,000 | *Przemówień druha prezesa Związku,* |
| 72,000 | *Legitymacji członkowskich związkowych jednorocznych,* |
| 10,000 | *zaświadczeń (legitymacji) dla młodzieży na okres trzech lat,* |
| 10,000 | *Deklaracji członkowskich,* |
| 1,000 | *Przemówień dha prezesa Związku,* |
| 5,000 | *Raportów statystycznych miesięcznych gniazdowych technicznych, druk związkowy nr 5,* |
| 1,000 | *Sztuk nut do ćwiczeń wolnych męskich,* |
| 500 | *sztuk nut do ćwiczeń wolnych żeńskich układu dhny Zamoyskiej,* |
| 500 | *sztuk nut do ćwiczeń wolnych żeńskich układu dhny Gołaszewskiej,* |
| 2,000 | *bloczków kasowych do zbierania składek członkowskich (pod kalkę),* |
| 1,000 | *kartotek dla prenumeratorów,* |
| 11,000 | *arkuszy kontroli spisu członków gniazdowych,* |
| 3,000 | *„ kasowych ksiąg gniazdowych,* |
| 3,000 | *„ kontroli składek członkowskich w gniazdach,* |
| 2,000 | *Regulaminów pobierania składek i opłat na rzecz Władz Sokolich i regulaminów legitymacji członkowskich,* |
| 2,000 | *Wykazów wpływów od gniazd na rzecz Władz Sokolich,* |
| 2,000 | *Pocztówek, zawiadamiających Przewodnictwo Związku o ilości członków na dzień 1 stycznia danego roku,* |
| 2,000 | *Pocztówek rozliczeniowych dla Okręgów,* |
| 1,000 | *Regulaminów, uroczystych przeglądów i pochodów Sokolich.* |

## STAN ZADŁUŻENIA
### za Przewodnik Gimnastyczny „Sokół"

| | | |
|---|---|---|
| Zadłużenie Gniazd na dzień 31 grudnia 1936 roku wynosi . . . . . . | zł 39.951.00 | |
| Wpłynęło na poczet zaległości za rok 1936 | „ 3.515.65 | |
| pozostało . . . . . . . . . . | | zł 33.435.35 |
| Zadłużenie gniazd na dzień 31 grudnia 1937 roku wynosi . . . . . . | zł 47.704.50 | |
| Wpłynęło na poczet zaległości za rok 1937 | „ 7.269.75 | |
| Ogólne zadłużenie gniazd na dzień 1.I 1938 r. | | zł 40.434.75 |

### Poszczególnie na dzielnice zadłużenie przedstawia się

| | | |
|---|---|---|
| Dzielnica Mazowiecka . . . . . | zł 3.723.25 | |
| „ Małopolska . . . . . | „ 8.802.50 | |
| „ Krakowska . . . . . . | „ 3.629.00 | |
| „ Wielkopolska . . . . . | „ 14.154.00 | |
| „ Pomorska . . . . . . | „ 5.108.00 | |
| „ Śląska . . . . . . | „ 5.018.00 | |
| | | zł 40.434.75 |

## BILANS PRZEWODNICTWA ZWIĄZKU TOWARZYSTW

| Aktywa | | |
|---|---|---|
| Kasa . . . . . . . . . | 654.27 | |
| P. K. O. — Nr. 5589 . . . . | 5.884.84 | |
| P. K. O. — Nr. 29144 . . . . . | 9.313.28 | 15.852.39 |
| Papiery procentowe . . . . . . | 1.013.00 | |
| Ruchomości . . . . . . . | 3.040.20 | |
| Nieruchomość w Kozyrkach . . . | 15.655.20 | |
| Wydział Dostaw . . . . . | 34.168.03 | |
| Znaczki olimpijskie Pol. Kom. Olimp. . | 1.035.20 | 54.911.63 |
| Dłużnicy . . . . . . . . . | 32.837.68 | |
| Sokolnia w Hrubieszowie . . . . . | 5.044.22 | |
| Historja Sokolstwa — Wydawca dh Wolańczyk . . . . . . . . | 5.330.90 | |
| Zlot w Poznaniu w 1929 r. . . . | 25.301.80 | |
| Sumy Przechodnie . . . . . . | 14.21 | 68.528.81 |
| | | 139.292.83 |

Komisja Rewizyjna: (—) *Ignacy Wadowski* (—) *Stanisław Płatkowski*
(—) *Czesław Rysiński* (—) *Franciszek Piekarski*

## BILANS NETTO PRZEWODNICTWA ZWIĄZKU TOWARZYSTW

| Aktywa | | | |
|---|---|---|---|
| Kasa . . . . . | 2.052.80 | | |
| P. K. O. Nr. 5589 . . | 14.892.23 | | |
| P. K. O. Nr. 29.144 . . | 931.15 | 17.876.18 | |
| Papiery procentowe . . | 1.013.00 | | |
| Ruchomości . . . . | 2.407.50 | | |
| Nieruchomość w Kozyrkach . | 15.655.20 | | |
| Wydział Dostaw . . . | 40.487.38 | | |
| Znaczki Pol. Kom. Olimp. . | 956.50 | | |
| Historja Sokolstwa . . | 5.330 90 | | |
| Zlot Poznań . . . . | 25.301 80 | | |
| Wydział Wydawniczy . . | 158.36 | | |
| Sumy Przechodnie . . | 14 21 | | |
| Jugosławia i Gimn. Artyst. . | 1.701.65 | 93.026.50 | |
| Dłużnicy: Gn. Warszawa I . | 20.369.18 | | |
| " " II . | 9.985.00 | | |
| Bohorodczany . | 1.00 | | |
| Rumia Zagórze . | 12 50 | | |
| Dh Bączyński . | 150 00 | 30.517.68 | 141 420 36 |
| | | | 141.420.36 |

Komisja Rewizyjna: (—) *Ignacy Wadowski* (—) *Stanisłąw Płatkowski*
(—) *Czesław Ryziński* (—) *Franciszek Piekarski*

## GIMNASTYCZNYCH „SOKÓŁ" NA DZIEŃ 31.XII. 1936 R.

| Pasywa | | |
|---|---|---|
| Kapitał . . . . . . . . . . . | | 72.798.56 |
| Fundusz budowlany . . . . . . . . | | 48.201.57 |
| Fundusz zlotowy . . . . . . . . . | | 9.620.97 |
| Wydział Sokolic . . . . . . . . . | | 312.75 |
| Wydział Wydawniczy . . . . . . . . | | 939.70 |
| Komitet olimpijski (za znaczki) . . . . . . | | 1.375.00 |
| | | 133.248.55 |
| Nadwyżka dochodów za 1936 r. . . . . . | | 6.044.28 |
| | | 139.292.83 |

Skarbnik Związku (—) *Józefat Gołębiowski*
Księgowy (—) *K. Dobrowolski*

Zarząd Związku
Prezes (—) *F. Arciszewski*
Sekretarz Zw. (—) *M. Terech*

## GIMNASTYCZNYCH „SOKÓŁ" NA DZIEŃ 31.XII. 1937 R.

| Pasywa | | |
|---|---|---|
| Majątek Związku . . . . . . | 72.798.56 | |
| Fundusz Budowlany . . . . . . | 48.191.57 | 120.990.13 |
| Wydział Sokolic . . . . . . | 312.75 | |
| Komitet Olimpijski . . . . . . | 1.375.00 | |
| Sumy Przechodnie . . . . . . | 55.00 | |
| Liga Popierania Turystyki . . . . . | 294.50 | 2.037.25 |
| Nadwyżka za 1937 r. . . . . . | | 18.392.98 |
| | | 141.420.36 |

Skarbnik Związku (—) *Józefat Gołębiowski*
Księgowy (—) *K. Dobrowolski*

Zarząd Związku
Prezes (—) *F. Arciszewsk*

## R-k Strat i Zysków Przewodnictwa Związku Towarzystw

| Aktywa | | | |
|---|---|---|---|
| Obóz Przedolimpijski | | 3.150.36 | |
| Zawody Polska-Niemcy | | 2.671.05 | |
| Olimpiada w Berlinie | | 2.307.09 | |
| Kursy Związkowe | 1.779.40 | | |
| Wychowanie fizyczne | 230.85 | 2.010.25 | |
| Zawody narciarskie | | 508.00 | |
| Wydatki Naczelnictwa | | 1.487.35 | 12.134.10 |
| Zawody Międzynarodowe | 266.75 | | |
| Pokaz przedolimpijski | 53.90 | 320.65 | |
| Umorzone należności u dłużników | | 38.61 | |
| Wynagrodzenie pracowników | | 3.600.00 | |
| Świadczenia socjalne | | 373.19 | |
| Komorne i utrzymanie lokalu | | 2.705.56 | |
| Materiały piśmienne | | 792.75 | |
| Porto i depesze | | 741.49 | |
| Podróże | 3.817.90 | | |
| Wydatki reprezentacyjne | 156.45 | 3.974.35 | |
| Różne | | 786 15 | 13.332.75 |
| Niedobór „Przewodnika" za 1936 r. | | 1.173.15 | 1.173.15 |
| Nadwyżka dochodów w 1936 r. | | | 6.044.28 |
| | | | 32.684.28 |

Komisja Rewizyjna: (—) *Ignacy Wadowski*
(—) *Stanisław Płatkowski*
(—) *Czesław Ryziński*
(—) *Franciszek Piekarski*

**Gimnastycznych „Sokół” na dzień 31.XII. 1936 r.**

| Pasywa | | |
|---|---|---|
| Składki członkowskie, bieżące i zaległe . | 18.401.85 | |
| Ofiary . . . . . . . . | 50.00 | |
| Odznaki członkowskie . . . . | 226.12 | |
| Zlot w Pradze . . . . . . . | 1.449.76 | |
| Dochody z imprez . . . . . | 44.97 | |
| Podatek olimpijski . . . . . | 3.644.17 | 23.816.87 |
| Subsydium Zw. Pol. Zw. Sport. . . | 4.000.00 | |
| Subsydium P. U. W. F. i P. W. . . | 4.650.00 | 8.650.00 |
| Nadwyżka Wydz. Dostaw za 1936 r. . | | 217.41 |
| | | 32.684.28 |

Skarbnik Związku
*(—) Józefat Gołębiowski*

Zarząd Związku
Prezes *(—) Franciszek Arciszewski*
Sekretarz *(—) Michał Terech*

Księgowy
*(—) Kazimierz Dobrowolski*

## R-k Strat i Zysków Przewodnictwa Związku Towarzystwa

| Aktywa | | | |
|---|---|---|---|
| Umorzenie długu I. Kozielewski | | 500.00 | |
| Amortyzacja ruchomości | | 904.35 | |
| **Działalność** | | | |
| Zlot w Katowicach | 12.503.18 | | |
| Odznaki zaszczytne | 186.70 | | |
| Kursy Dzielnicowe | 2.250.54 | | |
| Mistrzostwa Polski | 36.80 | | |
| Legitymacje i zniżki kolejowe | 126.45 | | |
| Sporty zimowe | 150.70 | | |
| Kursy Związkowe | 837.00 | 16.091.37 | |
| **Koszty Administr.** | | | |
| Pensje personelu | 3.000.00 | | |
| Świadczenia socjalne | 177.81 | | |
| Utrzymanie lokalu | 2.736.58 | | |
| Materjały piśmienne | 545.15 | | |
| Honoraria | 5.000.00 | | |
| Podróże | 585.03 | | |
| Wydatki Naczelnictwa | 479.45 | | |
| Tramwaje | 345.60 | | |
| Porto | 777.96 | | |
| Różne drobne wydatki | 384.43 | | |
| Ofiary i składki | 329.00 | | |
| Remont inwentarza | 123.60 | 14.484.61 | 31.980.33 |
| Nadwyżka za 1937 r. | | | 18.392.98 |
| | | | 50.373.31 |

Komisja Rewizyjna: (—) *Ignacy Wadowski*
(—) *Stanisław Płatkowski*
(—) *Czesław Ryziński*
(—) *Franciszek Piekarski*

**Gimnastycznych „Sokół“ na dzień 31.XII. 1937 r.**

| Pasywa | | | |
|---|---|---|---|
| Nadwyżka Wydz. Dost. za 1937 r. . . . . | 6.321.35 | | |
| Nadwyżka W. Wyd. i Przew. | 698.06 | 7.019.41 | |
| Składki zaległe . . . | 2.520.16 | | |
| Składki bieżące . . . | 9.270.14 | 11.790.30 | |
| Podatek Olimpijski . . | | 186.80 | |
| Podatek Zlotowy . . . | 2.803.97 | | |
| Fundusz Zlotowy . . . | 16.620.54 | 19.424.51 | |
| Subsydia — P.U.WF. . . | | 5.000.00 | |
| Nadwyżka z roku 1936 . | | 6.044.28 | |
| Nadwyżka z Hrubieszowa . | 350.58 | | |
| Wyływ z kursów Związk. . | 29.83 | | |
| Film Zlotowy . . . | 527.60 | 908.01 | 50.373.31 |
| | | | 50.373.31 |

Skarbnik Związku
(—) *Józefat Gołębiowski*

Księgowy
(—) *Kazimierz Dobrowolski*

Zarząd Związku

Prezes (—) *Franciszek Arciszewski*

## Zamierzenia finansowe Związku Towarzystw Gimnastycznych „Sokół" w Polsce na rok 1938.

| Dochody | | Wydatki | |
|---|---|---|---|
| Składki członkowskie . | 20.000 | Kursy Związkowe . . | 3.000 |
| Prenumerata za „Przewodnik" . . . . | 7.000 | Wyjazdy krajowe i zagraniczne . . . . | 8.000 |
| Przewidziany zysk w Wydziale Dostaw . . | 4.000 | Sporty różne i nagrody . | 1.300 |
| Subsydia . . . . | 10.000 | Pensje personelu . . | 3.900 |
| | | Materiały piśmienne . . | 600 |
| | | Tramwaje . . . . | 300 |
| | | Porto . . . . . | 700 |
| | | Składki i ofiary . . . | 300 |
| | | Lokal, opał i światło. . | 2.700 |
| | | Wydatki reprezentacyjne . | 200 |
| | | Druk Przewodnika Gimn. „Sokół" . . . . | 8.000 |
| | | Wydz. Wydawniczy . . | 4.000 |
| | | Honoraria . . . . | 2.500 |
| | | Na zakup towaru Wydz. Dostaw . . . . | 4.000 |
| | | Sprzęt gimn. i remont . | 500 |
| | | Nieprzewidziane . . | 1.000 |
| | 41.000 | | 41.000 |

# Protokół Komisji Rewizyjnej

*Komisja Rewizyjna, w składzie niżej podpisanym, przeprowadziła na 7 posiedzeniach kontrolę ksiąg buchalteryjnych, Kasy i dokumentów za czas od 1-go października 1935 r. do 31-go grudnia 1937 r. i stwierdza zgodność wszystkich zapisów.*

*Komisja Rewizyjna stwierdza, że dotychczas nie została uregulowana sprawa wydatkowania zł. 25.301,80 w czasie zlotu w Poznaniu.*

*Z poważniejszych należności nadmienić musimy, że Gniazda Warszawa I i Warszawa II na r-k spłaty pożyczek w okresie sprawozdawczym nic nie wpłaciły, jedynie Warszawa I udziela w dalszym ciągu lokalu dla Zarządu Związku, a należność za lokal odlicza się z sumy należności.*

*Sumy, figurujące w bilansie, wykazują pewną poprawę stanu finansowego Związku, to też Komisja Rewizyjna, przedstawiając Radzie powyższy protokół, stawia wniosek o udzielenie Zarządowi Związku pokwitowania z działalności za okres sprawozdawczy.*

*Warszawa, 9-go marca, 1938 r.*

*(—) St. Płatkowski (—) Cz. Ryziński*
*(—) I. Wadowski (—) Fr. Piekarski*

# *Komunikaty Przewodnictwa Związku*

## *KOMUNIKAT 11-y*

*Komitet Główny obchodu 3-go Maja i Zbiórki na dar narodowy przesłał do Związku Tow. Gimn. „Sokół“, na ręce dha prezesa Związku płk. Franciszka A. Arciszewskiego w Warszawie następujący list:*

**Przystępując do organizacji zbiórki Daru Narodowego 3 Maja na cele oświatowe Polskiej Macierzy Szkolnej, która odbędzie się w roku bieżącym w czasie od 3 do 10 maja r.b, Komitet Główny Obchodu 3 Maja i Zbiórki na „Dar Narodowy“ zwraca się do JWPana Prezesa z prośbą o pomoc w tej akcji.**

**Polska Macierz Szkolna ma gwałtownie wzrastające obowiązki szkolne i oświatowe w województwach wschodnich i obecnie utrzymuje:**

| | |
|---|---|
| **247 szkół powszechnych,** | **227 kursów dla przedpoborowych,** |
| **9 szkół średnich,** | **48 burs i ochron,** |
| **34 szkół zawodowych,** | **1693 bibliotek.** |

**Prócz wyżej wymienionych instytucyj oświatowych Macierz Szkolna organizuje akcję odczytową, przedstawienia i obchody potęgując w ten sposób poczucie solidarności narodowej i państwowej.**

**Ważność tych prac oceniają dodatnio najwyższe czynniki w Państwie.**

**Powodzenie zbiórki zależy od poparcia jej przez szerokie sfery zorganizowanego społeczeństwa.**

**Od wyników zbiórki zależy zmniejszenie tragedii nie mających szkoły dzieci osadników wojskowych i powiększenie szkół powszechnych na Kresach.**

**Nie wątpiąc w życzliwe załatwienie naszej prośby, z góry pozwalamy sobie wyrazić serdeczne podziękowanie za okazaną pomoc.**

**Prezes Polskiej Macierzy Szkolnej:**
**(Władysław Sołtan)**

**Przewodn. Komitetu Głównego Zbiórki:**
**(Jerzy Michalski).**

*Podzielając troskę Polskiej Macierzy Szkolnej o oświatę, szczególniej na Kresach Wschodnich, które powinny się stać bardzo polskie i oświecone, jeśli mają spełnić swe obowiązki państwowe i narodowe, Przewodnictwo Związku poleca, aby Zarządy wszystkich stopni organizacyjnych Sokoła, jak co roku, wzięły jaknajżywszy udział w zbiórce 3-go Maja na dar narodowy.*

## *K O M U N I K A T 12-ty*

*Przewodnictwo Związku podaje niniejszem do wiadomości ogółu sokolego, co następuje:*

W związku z ogłoszonym w „Dzienniku Ustaw" R. P. nr 8 z dnia 9 lutego 1938 r. rozporządzeniem ministra spraw wojskowych o sposobie udowodnienia czynnego udziału w walkach, o niepodległość państwa Polskiego — Min. Spraw Wojskowych wyjaśnia, co następuje:

1) prawo do zaopatrzenia posiadają wyłącznie osoby, odznaczone Krzyżem niepodległości (z mieczami lub bez) oraz wdowy i sieroty po nich. Jako legitymacja służy dyplom Krzyża niepodległości i żadnych podań o dalsze zaświadczenia w tej sprawie do Wojskowego Biura Historycznego składać nie należy.

2) służba w wojsku polskim od listopada 1918 r. nie uprawnia do korzystania z dobrodziejstw ustawy z dnia 2 lipca 1937 r., mówiącej o zapewnieniu pracy i zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość państwa Polskiego. W związku z tym składanie w tej sprawie jakichkolwiek podań do Wojskowego Biura Historycznego jest bezcelowe i podania te pozostaną bez odpowiedzi.

3) do Wojskowego Biura Historycznego należy kierować jedynie podania o stwierdzenie służby w organizacji bojowej P. P. S., Związku walki czynnej, Związku strzeleckim, Strzelcu, armii polskiej— tajnej organizacji w latach 1910 — 1914, polskich drużynach strzeleckich, drużynach bartoszowych, drużynach Tow. im. Kościuszki, drużynach podhalańskich, Pogotowiu bojowym P. P. S., Oddziale mikulinieckim, Polskiej Organizacji Wojskowej *oraz w Sokolich Drużynach Polowych.*

We wszystkich innych sprawach należy zwracać się bezpośrednio do archiwum wojskowego w Warszawie przy ul. Zakroczymskiej nr 1, za wyjątkiem oddziałów wielkopolskich i pomorskich, dla których zaświadczenia wydają placówki Wojskowego Biura Historycznego przy dowództwach okręgów korpusów w Poznaniu i Toruniu.

### *KOMUNIKAT 13-y*

*Przewodnictwo Związku podaje niniejszem do wiadomości ogółu sokolego, co następuje:*

W myśl zarządzenia M. S. Wojsk. Dep. Uzup. L. dz. 1404/tjn. z dn. 17.XII. 36 r. służba odbyta ochotniczo w Oddziałach Obrony Narodowej, zorganizowanych na podstawie rozkazu M. S. Wojsk. Dep. Piech. L. 2994/tjn. z dnia 5.XII.36 r. jest zaliczona na poczet początkowego okresu obowiązkowej służby wojskowej, w stosunku dzień za dzień.

W związku z powyższym unieważniam poz. 3 — Og., ogłoszoną w Dz. Zarz. P.U.WF. i PW. nr 1 dnia 18.I.38 r.

### *KOMUNIKAT 14-y*

*Przewodnictwo Związku podaje niniejszem do wiadomości ogółu sokolego, co następuje:*

Wobec przesunięcia terminu wydania nowego regulaminu P.O.S. na okres letni 1938 r. pozostają nadal w mocy wytyczne P.U.WF. i PW. w sprawie P.O.S. i upoważnienia przeprowadzenia prób o P.O.S. nr 256 - 2/WFS. z 11 maja 1937 r.

Wyżej wymienione wytyczne i upoważnienia obowiązują aż do chwili ukazania się nowego regulaminu P.O.S. Do tego czasu należy przeprowadzać próby o P.O.S. w-g regulaminu z 1932 r.

O powyższym zawiadomią powiatowe (miejskie, stołeczny) komitety wf. i pw. wszystkie komisje prób P.O.S., działające na terenie powiatu (miasta).

### *KOMUNIKAT 15-y*

*Raporty statystyczne za rok 1937 napływają od gniazd, okręgów i dzielnic bardzo powolnie. Przypominamy, że w myśl regulaminu raporty od gniazd, przejrzane i sprawdzone przez Okręg, winny być nadesłane do Związku przed dn. 15 lutego, i że do tego też terminu winny złożyć do Związku swe raporty statystyczne gniazda i dzielnice. Opóźnienie nadsyłania raportów nie pozwala Przewodnictwu Związku opracować statytystyki Związku we właściwym czasie.*

## Z posiedzeń Przewodnictwa Związku

*Na posiedzieniach swych w dn. 7.14, 21 i 28 lutego r.b. Przewodnictwo Zw. rozważało między innymi sprawy następujące:*

*1-o Postanowiono zwołać posiedzenie Związkowego Wydziału Sokolic na dz. 13 marca celem ukonstytuowania się rzeczonego Wydziału.*

*2-o Ustalono terminy kursów związkowych (podane w Przewodniku Nr. 2/1938).*

*3-o Przyjęto do Związku gniazda Mikorzyn i Torzeniec z zaliczeniem do Okr. kempińskiego Dz. Wielkopolskiej.*

*4-o Udzielono gn. Mościska pozwolenia na zbieranie wśród gniazd Związkowych ofiar na odbudowę i remont spalonej Sokolni.*

*5-o Przesłano gwóźdź na sztandar gn. Gliring-Wendel we Francji*

*6-o Odmówiono druhowi z Pomorza pozwolenia na odbywanie podróży pieszej po Polsce w charakterze sokolim.*

# GŁOS SOKOLIC

*Pan Minister Spr. Wojsk. zatwierdził następujące*

## „Zadania kobiet w dziedzinie obronności kraju“

*Kobiety, jako równouprawnione obywatelki Państwa, a ilościowo stanowiące przeszło 50 proc. ludności Polski, winny stanowić aktywny, właściwie przygotowany czynnik obrony Państwa.*

*Współudział kobiet w czasie wojny w akcji obrony Państwa będzie miał swój najwyższy wyraz we współdziałaniu ogółu obywateli Państwa w utrzymaniu wnętrza kraju na właściwym poziomie moralnym i gospodarczym, zdolnym do prowadzenia wojny; następnie w służbie cywilnej, w instytucjach użyteczności publicznej, w przemyśle i na roli zastępczo, na miejsce powołanych do wojska mężczyzn — wreszcie w pomocniczej służbie wojskowej, w myśl odnośnych ustaw*

*Współdziałanie kobiet i dziewcząt w utrzymaniu moralnej siły i ducha bojowego w społeczeństwie oraz wiary w zwycięstwo winno się przejawiać poprzez oddziaływanie słowem i czynem na rodzinę, dzieci w szkole, współpracowników w pracy zawodowej i otoczenie w pracy społecznej i życiu prywatnym, — Oddziaływanie to będzie się przejawiało przez właściwy stosunek do zarządzeń władz, ograniczających swobody obywatelskie i nakładających nowe obowiązki i świadczenia na obywateli, do braków i trudności w prywatnym życiu, spowodowanych trudnościami aprowizacyjnymi, przeciwdziałanie panice, szpiegostwu i wszelkim objawom destrukcyjnej działalności wroga, obliczonej na osłabienie moralnej siły i wytrzymałości kraju na ciężary wojny.*

*Oddziaływanie to, by osiągnęło należyte wyniki, winno być masowe, sugestywnie działające siłą ilościową współuczestniczek i jakościową — przez ideowe przesłanki ich działania, jako przejaw patriotyzmu i wysokiego poczucia obywatelskich obowiązków w stosunku do Ojczyzny.*

*Do tej akcji kobiety winny być przygotowane po przez służbę i stowarzyszenia społeczne, przez waściwą pracę wychowawczą, przygotowanie do samoobrony przeciwlotniczej (gazy) oraz przyuczanie do samowystarczalności gospodarczej, (np. oszczędności umiejętne w gospodarstwie domowym, gromadzenie t. zw. odpadków itp., nieużytków metalowych i innych, stosowanie produktów zastępczych itd.). —*

*Przygotowanie to powinno objąć ogół kobiet i dziewcząt. Wskazania miarodajnych władz państwowych do prowadzenia prac przygotowawczych do samoobrony, a szczególnie do samowystarczalności gospodarczej powinny być aktualizowane, w zależności od potrzeb obrony Państwa, we właściwym czasie, by społeczeństwo mogło w porę je realizować.*

*W czasie wojny będzie konieczne zatrudnienie kobiet w znacznie większej ilości, niż to ma miejsce w czasie pokoju, w działach, składających się na sprawnie funkcjonujący aparat państwowy, administracyjny i gospodarczy, oraz na jego kulturę, a więc:*

*w szkolnictwie — zastąpienie powołanych do wojska nauczycieli,*

*w zakładach przemysłowych, gospodarczych, w fabrykach, laboratoriach, aptekach,*

*w handlu, spółdzielniach, w cywilnej służbie zdrowia — doktorki, dentystki, pielęgniarki itd..,*

*w służbie pocztowej i telegraficznej, w służbie administracyjnej, we wszelkiego rodzaju urzędach, w administracji państwowej i samorządowej, w zakładach użyteczności publicznej, w gospodarstwach rolnych, pracownice na roli.*

*Do tej pracy kobiety i młodzież żeńska winna być nastawiona po przez uświadomienie obywatelskie i właściwe przysposobienie do współdziałania w obronie kraju w czasie wojny w swoim zawodzie, np. nauczycielki w szkolnictwie, kobiety wiejskie — na roli, inżynierowie, chemiczki w przemyśle itp.*

*Podstawą organizacji pracy przysposobienia w tym zakresie będzie zapotrzebowanie terenu, oparte na zadaniach, jakie z punktu widzenia obronności kraju będą nakładane na poszczególne jego części, czy nawet ośrodki lokalne, np. przysposobienie kobiet na Śląsku będzie nasilało zagadnienie obsługi przemysłu, mechanicznych środków komunikacji, sprawnej obrony przeciwgazowej, gdy na Wołyniu będzie nasilenie przysposobienia do pracy na roli i obrony przeciwpożarowej wsi itd.*

*Użycie kobiet do pomocniczej służby przy obronie kraju na zasadzie ustawowego powołania do pomocniczej służby wojskowej może być przewidziane, jako:*

*zastąpienie mężczyzn przez kobiety w pomocniczej służbie wojskowej: — sanitarnej, administracyjnej, łączności, propagandowo - oświatowej i inn.;*

*powołanie do pracy w dziedzinie pomocy i opieki nad żołnierzem rannym, jeńcem itd., jako zorganizowaną pomoc społeczną;,*

*zatrudnienie w przemyśle wojennym, w służbach doraźnych, wynikłych z potrzeb wojny, wreszcie w zakładach cywilnych, zmilitaryzowanych zastępczo na miejsce powołanych do wojska mężczyzn.*

*Kandydatki do służby pomocniczej w czasie pokoju winny być należycie przysposobione ogólnie i fachowo i zorganizowane w sposób, zapewniający władzom wojskowym sprawną administrację nimi z chwilą wybuchu wojny. — Organizacja pracy pokojowej w oparciu o konkretne zapotrzebowanie władz wojskowych: — ile kobiet, gdzie*

*i do czego potrzeba, — powinna zapotrzebowaniu temu zapewnić pokrycie przez planową akcję przysposobienia wojskowego kobiet, prowadzoną przez organizacje społeczne w myśl dyrektyw i pod bezpośrednią kontrolą władz wojskowych.*

*Pod względem zadań na wypadek wojny i sposobu zatrudnienia kobiet będzie duże zróżniczkowanie, zależnie od wieku, wykształcenia. zawodu i posiadanego przez nie przysposobienia fachowego w czasie pokoju.*

*Wszędzie jednak konieczne będzie przysposobienie moralno - ideowe, z mocnym nastawieniem wychowawczym na bezpośrednio aktywny udział w obronie kraju.*

*Dlatego też w całokształcie akcji przysposobienia kobiet do obrony kraju podstawą być powinna właściwie nastawiona jednolita ideowa praca wychowawcza pod hasłem „Naród pod bronią".*

# *Z PRASY*

**Kurjer Sportowy,** tygodniowy dodatek Kurjera Bydgoskiego, w dn. 4.II. 38 r., podał p.t.: **„Oburzające stanowisko w sprawie żydów, — żydów nie wolno wyrzucać z polskich Związków Sportowych, tak twierdzi Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego"** — następujący artykuł:

„Od dłuższego czasu w polskich organizacjach sportowych i związkach toczy się walka o usunięcie żydów. Sportowcy polscy uważają, że przynosi im ujmę wspólne ukazywanie się na boiskach z żydami, lub co gorsza, podleganie rozkazom żyda, który z nominacji, czy wskutek jakichś wpływów dostał się w związku na jakieś wyższe stanowisko. Np. kapitanem sportowym w Polskim Związku Kajakowym jest żyd Luster. Czyż można się dziwić, że rdzennie polskie okręgi tego związku uchwaliły paragraf aryjski? W uchwale podkreślono, że żyd nie może rozkazywać Polakowi i prowadzić Polaka do zwycięstw.

Ta i szereg inych podobnych uchwał antyżydowskich, spowodowały, że Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego, skądinąd bardzo dla sportu naszego zasłużony, wydał bardzo niefortunne rozporządzenie, które w sferach sportowych wywołało żywe oburzenie.

Oto co zarządza P. U. W. F.:

„Wobec wypadków uchwał, wykluczających ze zrzeszonego sportu obywatela R. P. i stowarzyszenia narodowości niepolskiej, P. U. W. F. stwierdza, że jest to sprzeczne z duchem i istotą sportu, z wytycznemi P. U. W. F. dla Związków Sportowych. (Jeżeli „Polskiego Związku" Państwowego, to już przez to samo bez żydów — dop. red.).

„Uchwały, zabraniające pod jakimikolwiek pozorami, należenia do związków sportowych obywateli lub towarzystw narodowści niepolskiej, dyskwalifikują te związki jako polskie związki sportowe i odbierają im tym samym charakter i uprawnienia związków państwowych."

Możemy zapewnić P. U. W. F., że groźby zawartej w ostatnim zdaniu nikt się nie ulęknie. Sprawa usunięcia żydów tak daleko się posunęła, że na pewnym zebraniu Okręgowego Związku w Bydgoszczy i Krakowie uchwałę antysemicką uzupełniono tym, że w wypadku jej niezatwierdzenia przez P. U. W. F. okręgi te zrezygnują same z należenia do związków państwowych i stworzą własne związki. Poparcie i życzliwość społeczeństwa wynagrodzą im kilkanaście zniżek kolejowych, jakie stanowią jedynie uprawnienie związków państwowych.

A zatem groźba jest w tym wypadku więcej, niż nie na miejscu.

P. U. W. F. powinien zrozumieć, że jest rzeczą nie do pomyślenia, by dalej można było współpracować w ramach jednego związku sportowego z żydami.

Znamy destrukcyjny wpływ żydostwa, wiemy, ile jadu sączy żydostwo w dusze naszej młodzieży. Czy mamy dotych dusz młodzieży polskiej udostępnić żydom drogę przez sport?

Zarządzenie P. U. W. F. mówi o „obywatelach narodowości niepolskiej“.

Poco mydlić oczy? Chodzi o żydów! Z Tatarami, Niemcami, Rusinami, czy innymi narodami niepolskimi możemy współżyć bez obawy o siebie.

Ale nigdy z żydami!

Niech żydzi gnieżdżą się w swoich Makabi czy Hasmoneach, ale wara im od sportu polskiego, wara od reprezentowania tężyzny Narodu Polskiego na terenie międzynarodowym.

Lepiej ponieść porażkę, niż wstawiać do reprezentacji różnych Rotholców, Gutków, Erlichów, czy innych żydów.

Polski świat sportowy to zrozumiał. Po przez związki sportowe idzie fala antysemicka. Jedna po drugiej zapada uchwała, wprowadzająca paragraf aryjski.

Tego odruchu hamować nikomu nie wolno. Nie, wolno stawać temu na przeszkodzie w imię najżywotniejszych interesów polskiej kultury fizycznej.

W świetle tych bezsprzecznych faktów niezrozumiałe jest zarządzenie P. U. W. F., mocą którego:

„w skład władz polskich związków sportowych na wszystkich szczeblach (a więc i prezes?! — dop. red.) mogą wchodzić przedstawiciele narodowści niepolskiej najwyżej w ilości, odpowiadającej rzeczywistemu procentowi ogólnego stanu mniejszości w Polsce“.

A szczytem wszystkiego jest fakt, że P. U. W. F. unieważnia wszelkie uchwały i nakazuje skreślić z porządków dziennych wszelkie wnioski sprzeczne z tym rozporządzeniem.

Niewątpliwie związki sportowe na to zarządzenie P. U. W. F. żywo zareagują w ramach przysługujących im uprawnień aż do zgłoszenia wystąpienia ze związków państwowych włącznie.

W okresie budzącego się poczucia narodowego, w okresie zapoczątkowanej konsekwentnej walki z żydowskim zalewem takie rozporządzenie P. U. W. F. jest tylko dolaniem przysłowiowej oliwy do ognia“.

**(sk.).**

# *LISTY DO REDAKCJI*

Józef Korczak — Kielce, Słowackiego 3.
II. Wiceprezes Okr. Kieleckiego.

dnia 14 stycznia 1938 r

Do
Sz. Redakcji Przewodnika Gimnastycznego
„S O K Ó Ł“
w Warszawie
Wybrzeże Saskiej Kępy 26.

W Przewodniku Gimnastycznym „Sokół“ Nr. 12 z r. 1937, na stronicy 581, umieszczono fotografię, przedstawiającą wręczenie zaszczytnych odznak sokolich, Druhom: (licząc od lewej)
Prezesowi Okręgu Kieleckiego Modestowi Grzybowskiemu,
II. Wice-prezesowi Okr. Kielec. Józefowi Korczakowi,
Wiceprezesowi Gn. Radom i Czł. Zarz. Kielce, Józefowi Lachorskiemu.

Ponieważ napis umieszczony pod fotografią jest niewłaściwy i mylny co do stanowiska sokolego Dha. Józefa Korczaka, proszę uprzejmie w imię prawdy i naprawienia błędu, o sprostowanie.

Załączam sokole C z o ł e m!

**Józef Korczak.**

Podpis na str. 581 w Nr. 12 Przew. Gimn. ukazał się jedynie przez omyłkę zecera, należy zarazem stwierdzić, że w całej tej pomyłce nikt nie chciał wprowadzić ogółu sokolego w błąd.

Za mimowolną przykrość, jaką wyrządziliśmy dhowi prez. Grzybowskiemu Redakcja serdecznie przeprasza.

# Zawiadomienie

Przewodnictwo Związku powiadamia, że **zamówienia na związkową odznakę członkowską** należy wysyłać pod adresem Przewodnictwo Związku Tow. Gimn. „Sokół“ w Polsce: Warszawa-Praga, Wybrzeże Saskiej Kępy Nr. 26 **a nie** Nowy-Świat 40.

W zamówieniu należy wskazać imię i nazwisko druha (ny), dla których odznaka jest żądana, gdyż bez wskazania tych danych odznaki **nie będą wysyłane.**

**PRZEWODNICTWO ZWIĄZKU: Warszawa, Wybrzeże Saskiej Kępy Nr. 26, przy moście ks. Poniatowskiego. Tel. 10-05-93.**
**Konto czekowe P. K. O. 5589.**

**WYDZIAŁ DOSTAW SOKOLICH I WYDZIAŁ WYDAWNICZY**
**Warszawa, ul. Nowy Świat 40. Telefon 26926.**
**Konto czek. P. K. O. Wydziału Dostaw 5582.**
**Konto czek. P. K. O. Wydziału Wydawniczego 3852.**

**PRZEWODNICTWA DZIELNIC:**

| | |
|---|---|
| **KRAKOWSKIEJ** | **Kraków, Piłsudskiego 27.** — Konto P. K. O. 412.320 |
| **MAŁOPOLSKIEJ** | **Lwów, Sokoła 7, II p.** — Konto P. K. O. 101.421. |
| **MAZOWIECKIEJ** | **Warszawa 12, ul. Odyńca 47 m. 1.** — Konto P.K.O. 10.545 |
| **POMORSKIEJ** | **Toruń, Szeroka 17.** — Konto P. K. O. 209.838. |
| **ŚLĄSKIEJ** | **Katowice, Kilińskiego 25.** — Konto P. K. O. 301.550 |
| **WIELKOPOLSKIEJ** | **Poznań, Wały Z. Augusta 10.** — KONTO P. K. O. 205.211 |


**SPIS RZECZY:**



**REDAKCJA: W-wa, Wybrzeże Saskiej Kępy 26, przy moście Poniat. Tel. 10-05-93**
**ADMINISTRACJA: Warszawa, N. Świat 40, tel. 2-69-26. Konto P. K. O. Nr. 3.852**

Wydawca: **Związek Towarzystw Gimnastycznych „Sokół“ w Polsce.**

Redaktor: **dr. Ignacy Kozielewski.**

**WARUNKI PRENUMERATY:** rocznie zł. 7,—, półrocznie zł. 3,50, kwart. zł. 2,— pojedyńczy numer 60 gr.

Zakł. Graf. „Dźwignia“, Warszawa, Widok 24, tel. 665-39.